

Priopćenje za medije

Luxembourg, 13. ožujka 2023.

Rashodi EU-a za koheziju i poljoprivredu: postoje nedostatci u mjerama za otkrivanje, rješavanje i prijavljivanje sukoba interesa

- *Ne postoji pregled o tome na koliko novca EU-a utječe taj problem*
- *Dostatne mjere za poboljšanje transparentnosti i zaštitu zviždača još se ne provode*

Iako u vezi s rashodima EU-a postoji okvir za sprječavanje sukoba interesa i upravljanje njima, postoje i praznine u pogledu promicanja transparentnosti i otkrivanja rizičnih situacija. To se može zaključiti iz novog izvješća Europskog revizorskog suda (Sud), u kojem se ispitalo na koji se način o tom problemu vodi računa u poljoprivrednoj i kohezijskoj politici, najvećim rashodovnim područjima EU-a.

„U kontekstu izmijenjenog zakonodavstva i nedavnih slučajeva htjeli smo provjeriti jesu li Europska komisija i države članice na prikladan način uzele u obzir problem sukoba interesa u zajedničkoj poljoprivrednoj politici i kohezijskoj politici”, izjavio je Pietro Russo, član Suda koji je predvodio ovu reviziju. „Utvrđili smo da se poradilo na rješavanju tog problema, ali da i dalje postoje nedostatci. Izvješćivanje o slučajevima treba poboljšati kako bi se pružio jasan pregled iznosa na koje utječu sukobi interesa.”

Pravilima EU-a propisuje se da svi pojedinci koji sudjeluju u upravljanju financijskim sredstvima EU-a (na razini EU-a i na nacionalnoj razini) moraju izbjeći bilo kakve sukobe interesa koji bi proizlazili iz političkih ili nacionalnih razloga, ekonomskog interesa ili drugog izravnog ili neizravnog osobnog interesa. Ako se navodni ili stvarni sukob interesa utvrdi, nadležno tijelo mora se pobrinuti za to da osoba o kojoj je riječ prestane sa svim aktivnostima u vezi s tim predmetom.

Na nacionalnoj se razini za sprječavanje takvih situacija i upravljanje njima najčešće upotrebljavaju osobne izjave. Međutim, te izjave mogu biti nepouzdana, a provjera dostupnih informacija ponekad može biti teško izvediva zbog nedovoljnih administrativnih kapaciteta, pravila o zaštiti podataka i općih poteškoća povezanih s ostvarivanjem potpune transparentnosti. Revizori su utvrdili da u zemljama koje su istražili (Njemačka, Mađarska, Malta i Rumunjska) podnošenje osobnih izjava, iako se to od 2018. propisima izričito zahtijeva, nije bilo nužno za članove vlade uključene u donošenje odluka o programima EU-a i dodjeli povezanih financijskih sredstava. Primjena izjava raširena je na razini EU-a te se provode određene provjere, posebice za osjetljiva radna mjesta. Međutim, slučajevi „rotirajućih vrata”, u kojima član osoblja prelazi s dužnosti

U ovom priopćenju za medije iznesene su glavne poruke tematskog izvješća Europskog revizorskog suda. Cjeloviti tekst izvješća dostupan je na eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

javnog službenika na dužnost u privatnom sektoru u istom području, sami po sebi dovode do rizika od sukoba interesa. Zbog toga revizori smatraju da postoji potreba za intenzivnijim upravljanjem tim slučajevima.

Nacionalna tijela predano se bave otkrivanjem sukoba interesa u području javne nabave, ali ponekad ne posvećuju dovoljno pozornosti određenim znakovima upozorenja, primjerice velikom broju postupaka u kojima nema pravog natjecanja (npr. slučajevima u kojima se o ugovorima pregovara bez konkurentnog nadmetanja ili u kojima su podnositelji zahtjeva povezani s drugim dionicima uključenima u projekte financirane sredstvima EU-a), navode revizori. Ujedno ističu da se mjere za zviždače još ne provode i da niz država članica kasni u prenošenju pravila za zaštitu pojedinaca koji prijavljuju povrede prava EU-a.

U javno dostupnim izvorima (poveznice na nacionalne i regionalne internetske stranice na kojima se navode korisnici financijskih sredstava EU-a za poljoprivredu i koheziju, Komisijina internetska platforma Kohesio) trenutačno ne postoje informacije o krajnjim korisnicima koji stoje iza pravnih osoba, čime se ograničava javni nadzor. Objava takvih informacija postat će obvezna u upravljačkim i kontrolnim sustavima zemalja EU-a u sklopu novog programskog razdoblja za koheziju (2021. – 2027.). Korisnici financijskih sredstava u području poljoprivrede morat će od 2023. pružati informacije o grupama poduzeća u kojima sudjeluju.

Revizori napominju i da nema javno dostupnih informacija o razini sukoba interesa u području podijeljenog upravljanja rashodima EU-a ni pokazatelja kojima se mjeri učestalost ili razmjer tog problema. Ne prijavljuju se sve nepravilnosti, npr. u slučaju da je iznos o kojem je riječ ispod 10 000 eura ili da su nepravilnosti otkrivene i ispravljene na nacionalnoj razini prije nego što se financijska sredstva zatraže od Komisije.

Kontekst

Otprilike polovina rashoda EU-a pod podijeljenim je upravljanjem Komisije i država članica. To uključuje dva poljoprivredna fonda – Europski fond za jamstva u poljoprivredi (EFJP) i Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR) – i tri glavna kohezijska fonda – Europski fond za regionalni razvoj (EFRR), Europski socijalni fond (ESF) i Kohezijski fond (KF). U okviru podijeljenog upravljanja Komisija snosi krajnju odgovornost za izvršenje proračuna, a države članice moraju poduzeti djelotvorne i razmjerne mjere za sprječavanje, otkrivanje i ispravljanje nepravilnosti. Nacionalna tijela ponajprije su odgovorna za utvrđivanje i rješavanje sukoba interesa na razini korisnika.

Tematsko izvješće 06/2023 „Sukobi interesa u vezi s rashodima EU-a za koheziju i poljoprivredu – Uspostavljen je relevantni okvir, no postoje nedostaci u transparentnosti i mjerama za otkrivanje” dostupno je na [internetskim stranicama Suda](#).

Kontakt za medije

Služba Suda za odnose s medijima: press@eca.europa.eu

- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu – M: (+352) 691 553 547
- Damijan Fišer: damijan.fiser@eca.europa.eu – M: (+352) 621 552 224
- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu – M: (+352) 691 551 502